

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ЕКОНОМІЧНИЙ КОНСАЛТИНГ ТА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Економічний консалтинг та бізнес-економіка».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до [Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ](#).

Всього опитані **20 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **77%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

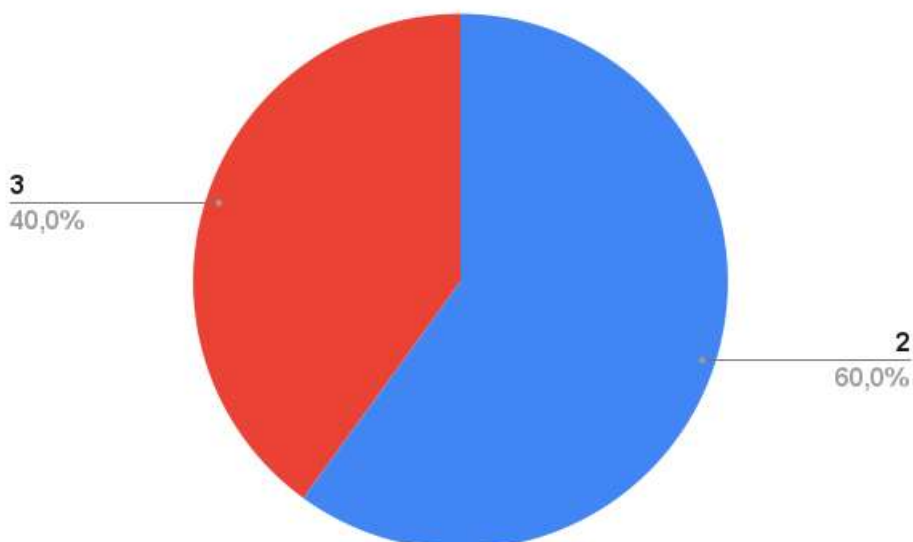

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

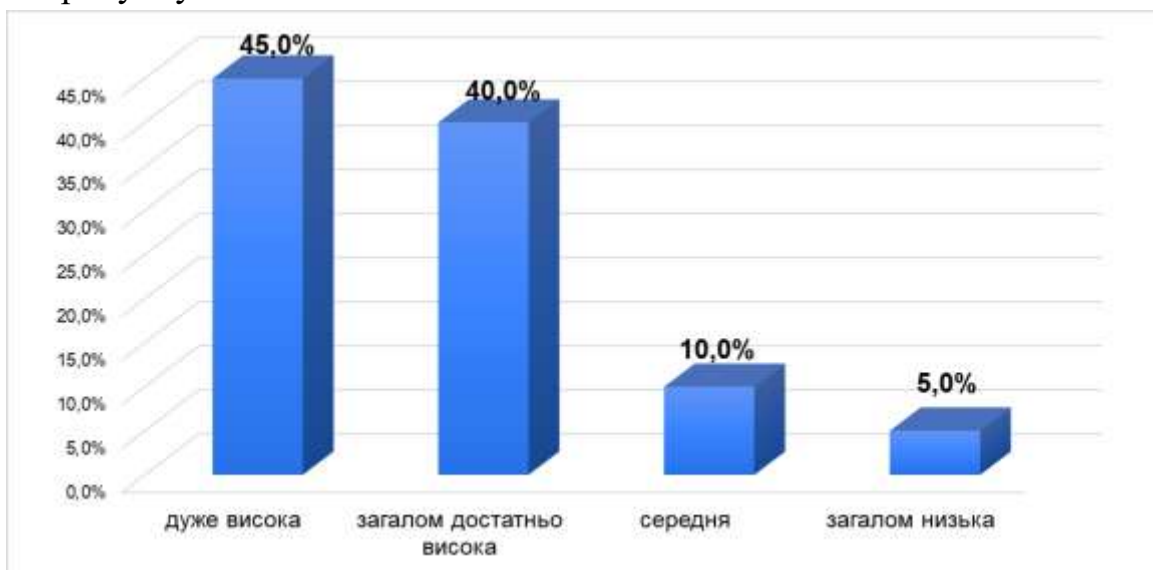

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 45% та «загалом достатньо висока» 40%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

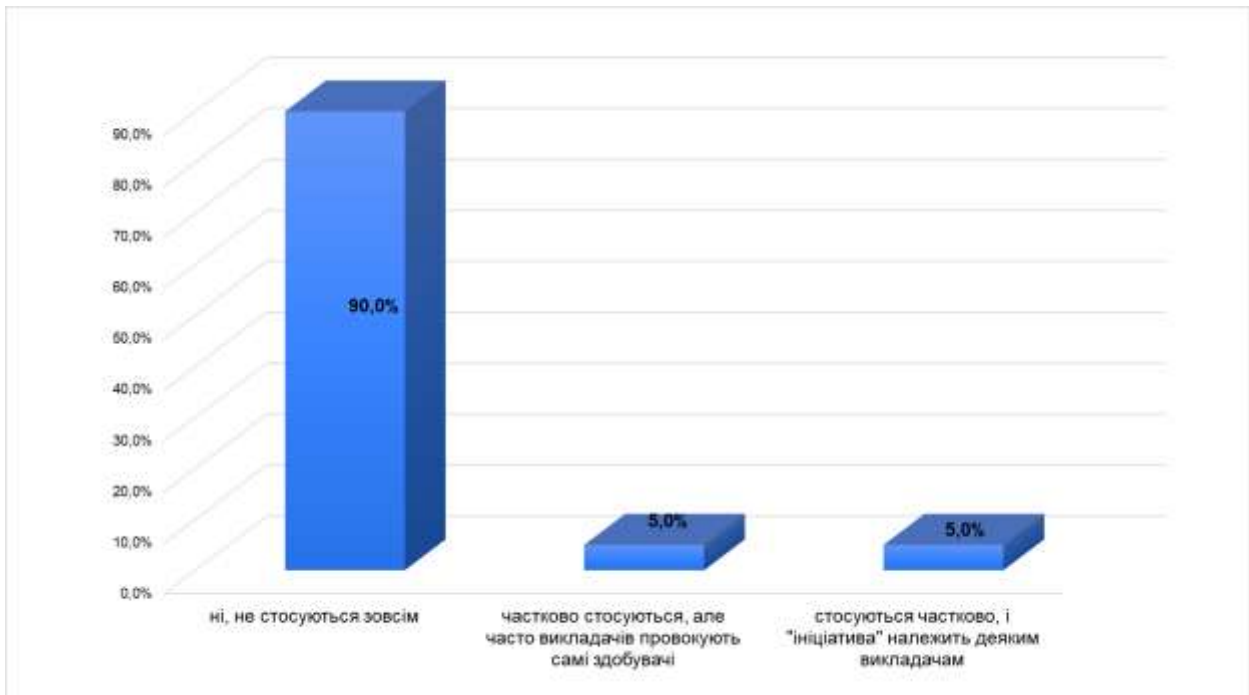

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 90 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь по 5% респондентів - «стосуються частково, і «ініціатива» належить деяким викладачам» та «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі».

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

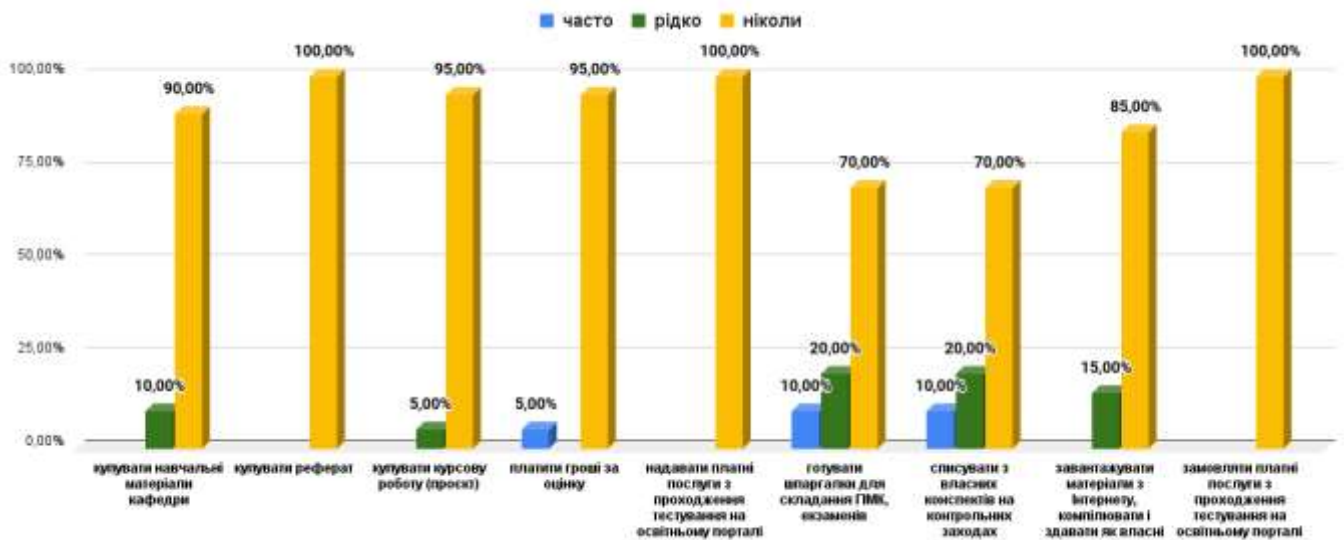

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 89,4% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «часто» та «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (30%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (30%). «Рідко» - завантажували матеріали з Інтернету, компіювали і здавали як власні (15%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проект);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **5 (25%)** з **20** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: отримати потрібну оцінку - **4** респондента (80%: 3 респ.- 3 курсу і 1 респ. – 2 курсу) та отримати грошові кошти – 1 респондент (3 курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача

- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

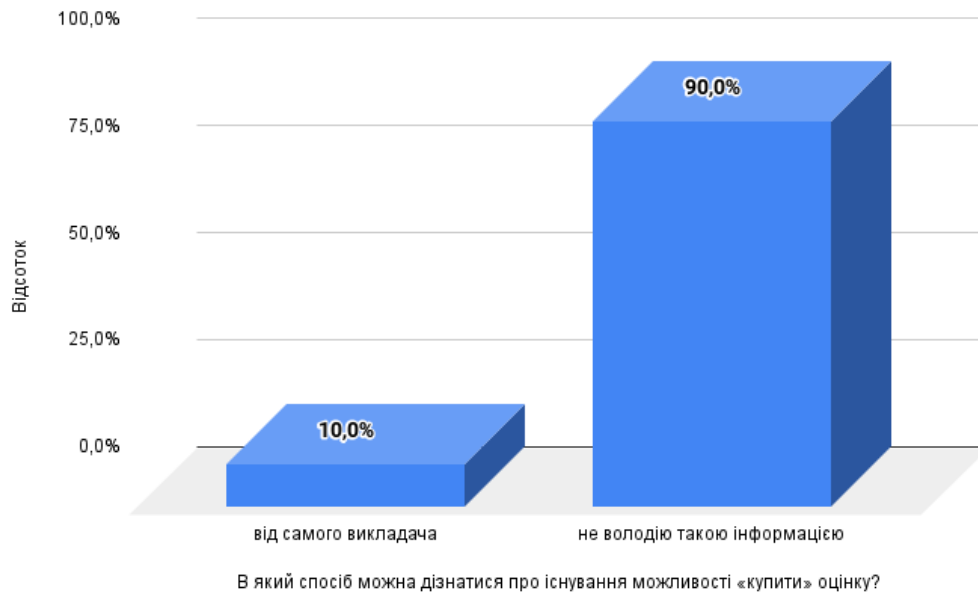

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 5 видно, що 90% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

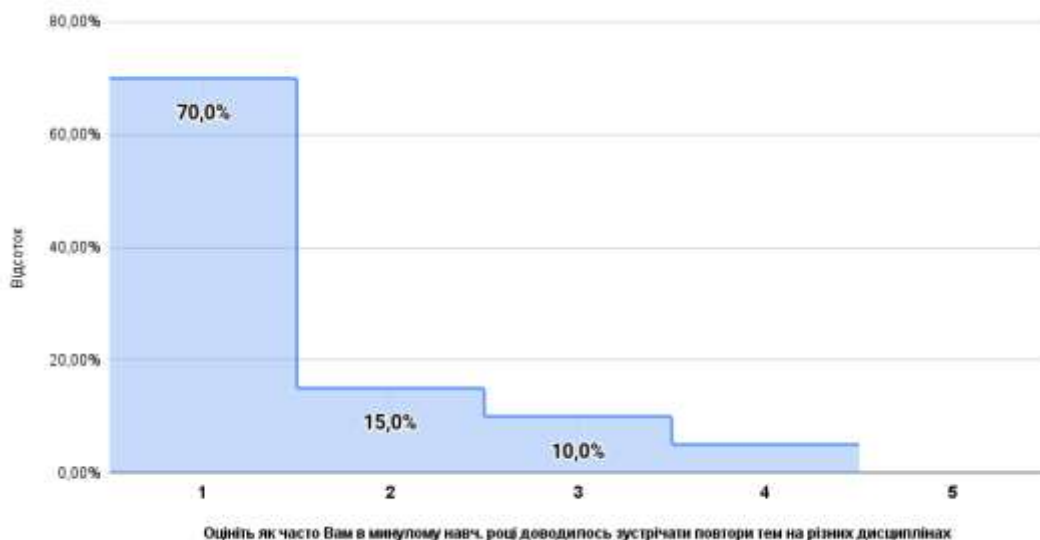

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 6 показує, що 70 % здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 15% «скоріш не доводилось».

7. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 90% та важко відповісти 10% (рис. 7).

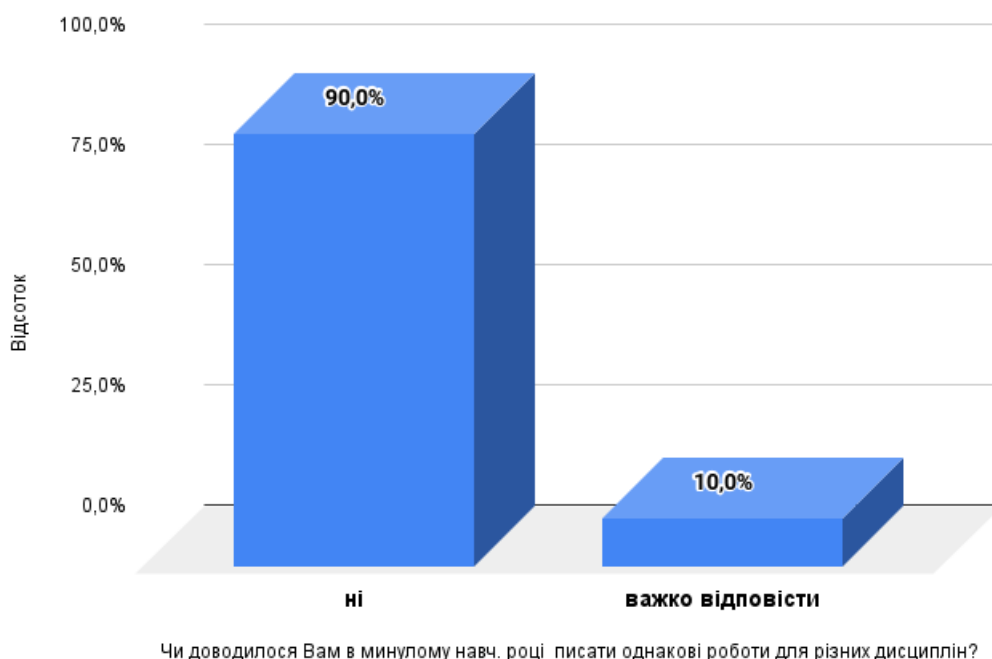

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 40% респондентів відповіли, що не доводилось, та 60%, відповідно, «так» (рис. 8).

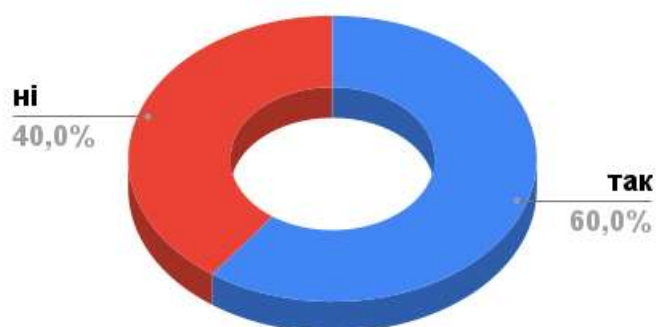

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності (у відсотках)

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 45% як «помірне навантаження» та 35 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

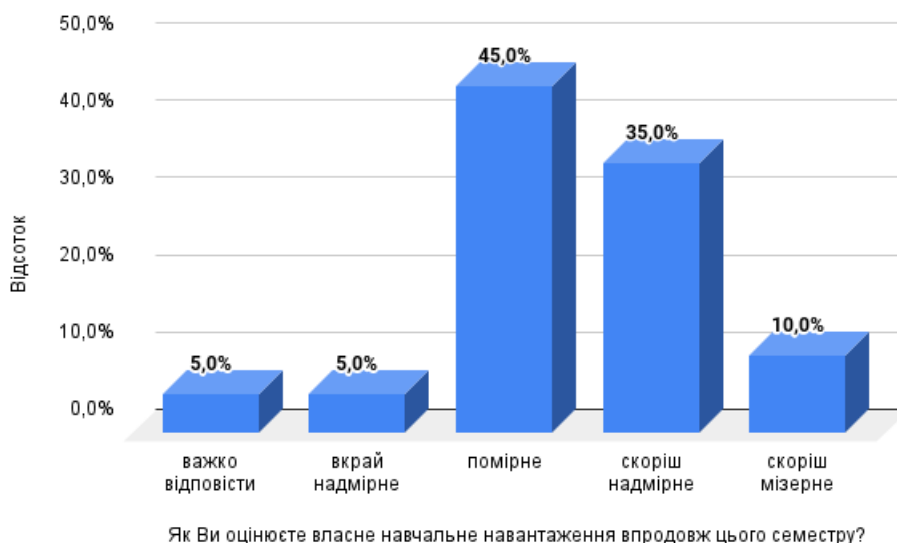

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках).

Висновки

Результати моніторингу оцінювання здобувачами вищої освіти, щодо академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розглянути на засіданні кафедри економіки і бізнесу. Результати опитування свідчать про достатньо високий рівень обізнаності здобувачів щодо норм академічної доброчесності.

40,0 % опитаних респондентів оцінили рівень якості освіти в ТДАТУ як «загалом достатньо високий», 45,0 % опитаних - як «дуже високий» і лише 10,0 - як «середній». Серед респондентів 90 % зазначили відсутність корупції в ТДАТУ, а саме відповіли - «ні, не стосуються зовсім» та 89,4% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не здійснювали. Проте є випадки, коли здобувачі готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (30%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (30%) та завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (15%) з метою отримання потрібної оцінки. Проведений моніторинг виявив відсутність повторення навчального матеріалу на різних дисциплінах.

З метою створення освітнього середовища, якому притаманні висока якість освіти та академічна доброчесність, пропонуємо:

- на кураторських годинах проводити популяризацію нормативних документів академічної доброчесності: Кодекс честі, Антикорупційна програма ТДАТУ, Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу і Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ;

- гаранту освітньої програми провести моніторинг робочих програм освітніх компонент з метою запобігання повтору навчальної інформації;
- проаналізувати зміст освітньої компоненти «Вступ до фаху» та посилити її питаннями сутності і принципів академічної доброчесності, а також академічного письма;
- інформувати здобувачів та наукових керівників про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

Гарант ОПП «Економічний консалтинг
та бізнес-економіка» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти,

Ганна ЗАВАДСЬКИХ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР